

Handläggare
Charlotta Rahm
Telefon: 08-508 29 274

Till
Kommunstyrelsens
ekonomiutskott den 20 september
2017

Finansiell månadsrapport för augusti 2017

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutar följande.

Finansiell månadsrapport för augusti 2017 godkänns.

Staffan Moberg
Ekonomidirektör

Sofie Nilvall
Finanschef

Sammanfattning

Den finansiella månadsrapporten beskriver kommunkoncernen Stockholms stads finansiella ställning. Rapporten följer upp ramar och finansiella risklimiters fastslagna i finanspolicyen.

Kommunkoncernens externa upplåning för augusti uppgår till totalt nominellt belopp 38 072 mnkr, vilket är en ökning om 528 mnkr sedan juli.

Utlåning från Stockholms stad till bolagen uppgår till netto 52 848 mnkr, vilket är en ökning om 773 mnkr sedan juli.

Riskkontroll konstaterar att det inte föreligger några avvikelser från fastställda totala finansiella ramar och risklimiters per den 31 augusti 2017. Se nedan tabell.

Sammanställning över finansiella nyckeltal samt ramar och limiters:

	2017-08-31	2017-07-31	Limit	
Kommunkoncernen				
Extern upplåning (mnkr)*	38 072	37 544	max	60 000
Extern nettoupplåning (mnkr)	38 053	37 525		
Duration (år)**	2,15	2,24		3,0±1,5
Ränteförfall inom 1 år	38,9%	38,1%	max	65%
Kapitalförfall inom 1 år	18,1%	17,0%	max	65%
Betalningsberedskap (mnkr)	8 537	8 064	min	5 000
Ej säkrade valutaflöden (mnkr)	0	0	max/flöde	1 mnkr
Samlat kreditvärde enligt finanspolicy	15	17	max	2 000
Kreditexponering enligt finanspolicy (mnkr)	25	28		
Kreditexponering enligt särskilda beslut (mnkr)***	19	19		
Stockholms stad				
Finansiella nettotillgångar (mnkr)	14 795	14 550		
Intern upplåning (mnkr)	9 686	9 686		
Intern utlåning (mnkr)****	69 368	68 445	max	79 021
varav bolagen	62 534	61 761		
varav Fastighetsnämnden	6 786	6 636		
varav borgen för bolagen	48	48		
Externa Garantier och borgensförbindelser övriga (mnkr)	381	381		

* Extern upplåning är till nominellt belopp justerad till säkrad valutakurs.

** Duration beräknas för extern upplåning, se under rubrik Ränterisk.

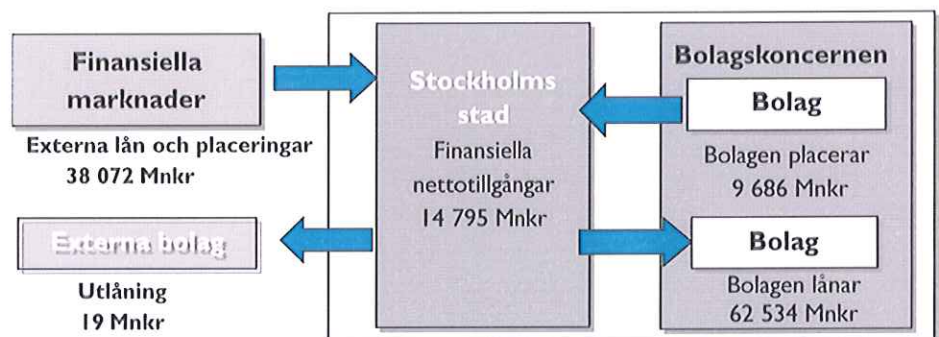
*** Kommunkoncernens särskilda beslut består av mindre utlåningar om 19 mnkr.

**** Maximal ram enligt kommunfullmäktige uppgår till 100 000 mnkr, inom vilken EKU beslutar enskilda limiters.

Kommunkoncernen

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn) fastställdes den 28 november 2016 (Dnr 189-1422/2016) av kommunfullmäktige. Bilaga A till Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (bilaga A) uppdaterades den 23 augusti 2017 (Dnr 189-34/2017) av kommunstyrelsens ekonomiutskott (EKU).

Kommunkoncernens finansiella flöden kan beskrivas enligt nedan figur.

Kreditbetyg för Stockholms stad

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's (S&P) bekräftade den 19 maj 2017 att Stockholms stad har kreditbetyg (rating) AAA/Stable respektive A-1+. Detta innebär att Stockholms stad har fortsatt högsta möjliga långsiktiga och kortsiktiga rating från S&P, vilket ger fördelaktiga räntevillkor för skuldhantering. Riskkontroll noterar att S&Ps stabila rating utsikt speglar förväntningar om ”*fortsatt starka resultatnivåer*” samt att de höga investeringsnivåerna ”*kommer att kräva en måttlig grad av lånefinansiering*”. Den fullständiga rapporten från S&P finns att läsa på Stockholms Stads hemsida:

<http://www.stockholm.se/OmStockholm/Budget/Finansiering/Kreditbetyg>

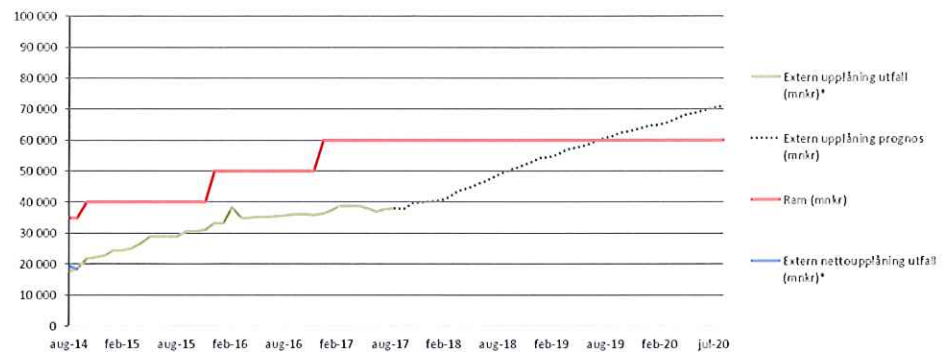
Extern upplåning

Ramen för kommunkoncernens externa upplåning är 60 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta. Enligt gällande finanspolicy och bilaga A sker skuldförvaltningen i en sammanslagen portfölj. Extern upplåning för augusti uppgår till totalt 38 072 mnkr, vilket är en ökning om 528 mnkr sedan juli.

Prognosen över kommunkoncernens upplåning baseras på beslutade samt kända flöden. I enlighet med budget och däri beslutade investeringar inom staden och bolagskoncernen ökar lånebehovet

framöver enligt nedan graf. Extern upplåning estimeras att uppnå ramen i juli 2019 enligt nuvarande prognos.

Utfall och prognos över kommunkoncernens externa upplåning (mnkr):

*Extern nettoupplåning och extern upplåning är på ungefär samma nivåer sedan september 2014 då Fortum löste lån till staden.

I prognosen över kommunkoncernens alla in- och utflöden ökar bolagen och nämnderna sina investeringsbehov. Investeringarna består främst av byggnation av fler bostäder och skolor samt infrastruktur i syfte att förbättra framkomligheten i trafiken och staden.

Upplåningen görs i huvudsak genom Stockholms stads marknadsprogram för certifikat och obligationer (KC, ECP, MTN och EMTN). Rambeloppet samt utnyttjat belopp för respektive marknadsprogram redovisas i nedanstående tabell.

(mnkr)	2017-08-31	2017-07-31			
Tillgångar			Marknadsprogram	Utnyttjad ram	
Depo/check	0	0		Valuta	nominellt
Övrigt*	19	19			Ram
Totalt	19	19	Kommuncertifikat	mnSEK	0
Skulder			Euro-Commercial Paper	mnUSD	0
Depo/check	1 463	936	Medium Term Note	mnSEK	0
KC	0	0	Euro Medium Term Note	mnEUR	3 122
ECP	0	0			
MTN	0	0	Övriga låneprogram	Utnyttjad ram	
EMTN	28 859	28 859		Valuta	nominellt
EIB	4 749	4 749	Europeiska Investeringsbanken	mnSEK	4 749
NIB	3 000	3 000	Nordiska Investeringsbanken	mnSEK	3 000
Övrigt	0	0			
Totalt	38 072	37 544			
Nettoupplåning	38 053	37 525			

*) Enligt särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Utöver finansiering via marknadsprogrammen görs upplåning från Europeiska Investeringsbanken (EIB) samt Nordiska Investeringsbanken (NIB). I augusti tecknades ett avtal med NIB gällande en ytterligare limit om 1 500 mnkr i enlighet med beslut av kommunstyrelsens ekonomiutskott den 17 maj 2017 (Dnr 189-

622/2017). Total ram hos NIB har därmed ökat från 3 000 mnkr till 4 500 mnkr.

Vid månadskiftet hade staden inga externa placeringar förutom enligt särskilda beslut i kommunfullmäktige.

Valuta- och räntederivat får användas för att hantera risker i den finansiella verksamheten. Derivat för valuta- och räntesäkring är kopplade till marknadsprogrammen. Per månadskiftet uppgår derivaten till ett sammanlagt nominellt belopp brutto om oförändrat 12 599 mnkr.

Finansiellt resultat

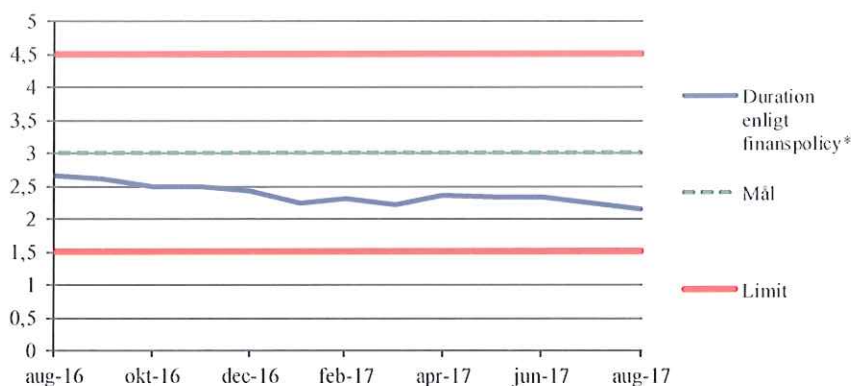
Det finansiella resultatet exklusive utdelning uppgick för kommunkoncernen i augusti till ca -41,6 mnkr. Prognosen för helåret 2017 visar på ett finansiellt resultat exklusive utdelning om -484,0 mnkr för kommunkoncernen.

Ränterisk

Duration är ett förfinat mått på genomsnittlig räntebindningstid. Durationen uppgick till 2,15 år per den 31 augusti (efter beaktande av räntesäkringar). I enlighet med bilaga A är limit för ränterisk, i form av en målduration för kommunkoncernens externa skuldportfölj 3,0 år med ett avvikelseintervall kring måldurationen på +/- 1,5 år.

Den externa totala skuldportföljen, inklusive placeringar, ska ha en ränteförfallostruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom 1 år. Per den 31 augusti förföll 38,9 procent av räntorna inom 1 år.

Externa totala skuldportföljens duration (år):

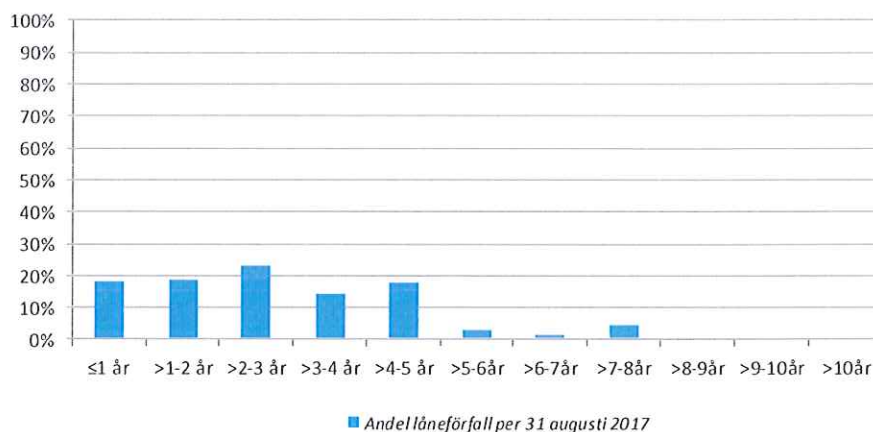
* Avseende durationsmått beräknas duration för total extern skuldportfölj i enlighet med Finanspolicy.

Finansieringsrisk

Kommunkoncernens externa skuldportfölj, ska i möjligaste mån utifrån marknadsförutsättningar vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. Utöver detta innebär Finanspolicyen med Bilaga A att andelen kapitalförfall inom ett år ställs i relation till den totala skuldportföljen. Skuldportföljen ska ha en kapitalförfallstruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom ett år. Per den 31 augusti förföll 18,1 procent av kapitalet inom ett år.

Enligt bilaga A till Finanspolicyen ska en löptid om maximalt 10 år gälla vid upplåning i den externa skuldportföljen. Förfalloprofil för extern skuldportfölj framgår i nedan diagram.

Extern upplåning förfalloprofil (år)

Likviditetsrisk

För att säkerställa upplåning, när annan finansiering inte är möjlig, ska kommunkoncernen alltid ha tillgång till en betalningsberedskap på minst 5 000 mnkr enligt bilaga A. Denna betalningsberedskap ska enligt finanspolicyn vara i form av tillgängliga likvida medel. Kommunkoncernen har en checkräkningskredit om 4 000 mnkr samt en kreditfacilitet om 5 000 mnkr. Total betalningsberedskap uppgår per den 31 augusti till 8 537 mnkr.

Betalningsberedskap (mnkr):

2017-08-31	Limit	Saldo	Tillgängligt
Bekräftat kreditlöfte	5 000	0	5 000
Checkräkningskredit	4 000	-463	3 537
Kontoplacering	-	0	0
Totalt	9 000	-463	8 537

Valutarisk

Lån och placeringar ska enligt finanspolicyn valutasäkras till 100 procent. Samtliga lån och placeringar inom kommunkoncernen är valutasäkrade. Enligt finanspolicyn bör kontrakterade flöden i utländsk valuta för staden, Stockholms Stadshus AB samt för respektive dotterbolag och underkoncern inom kommunkoncernen som uppgår till ett större belopp än motsvarande 1 mnkr valutakurssäkras. Under månaden har inga osäkrade flöden rapporterats.

Kreditrisk

Kreditrisken definieras som summan av exponeringar i placeringar och derivat. Exponeringen i placeringar definieras som placeringarnas nominella belopp inklusive upplupen ränta. Exponeringen i derivat definieras som derivatkontraktens sammanlagda marknadsvärde. Kreditrisken delas upp i två delar. Dels totalt för hela portföljen där den totala exponeringen anges som ett samlat kreditvärde och dels per motpart eller instrument vilket anges i kronor.

I kreditvärdet tas hänsyn till motpartens eller instrumentets kreditvärdighet samt återstående löptid på kontraktet eller placeringen. Enligt bilaga A uppgår limiten för maximalt tillåtet kreditvärde till 2 000. De av kommunfullmäktige särskilt beslutade placeringar ingår inte i beräkningen av kreditvärdet.

Måttet på den totala kreditexponeringen kompletteras med en begränsning per motpart eller instrument för att diversifiera risken. Maximal kreditexponering per motpart eller instrument anges i

kronor. Motparten eller instrumentet ska inneha en kreditbedömning, rating, av Standard & Poor's eller Moody's. Det lägre betyget ska väljas om de två ratinginstituten har olika betygsnivåer. Den lägsta tillåtna rating vid kreditexponering är BBB+.

Kreditvärde enligt finanspolicy:

Rating S&P /Moody's	Kreditvärde	Limit
AAA / Aaa	0	
AA+ / Aa1	0	
AA / Aa2	0	
AA- / Aa3	0	
A+ / A1	0	
A / A2	15	
A- / A3	0	
BBB+ / Baa1	0	
Totalt kreditvärde	15	2000

Kreditexponeringen är fördelad på placeringar genomförda i enlighet med finanspolicyn samt därutöver genomförda efter särskilda beslut.

Kreditexponering enligt finanspolicy:

Rating S&P / Moody's	Belopp (mkr)	Maxbelopp per motpart	Rating S&P / Moody's	Belopp (mkr)	Maxbelopp per motpart
<u>Placering längre än 6 mån</u>			<u>Placering kortare än 6 mån</u>		
Svenska staten	0	Obegränsat	Svenska staten	0	Obegränsat
AAA / Aaa	0	4 000	A-1 / P-1	0	4 000
AA- / Aa3	0	2 500			
A- / A3	25	1 000			
BBB+ / Baa1	0	500	A-2 / P-2	0	2 500
Totalt	25			0	
<hr/>					
Rating S&P / Moody's	Belopp (mkr)				
Svenska staten	0				
AAA / Aaa	0				
AA- / Aa3	0				
A- / A3	0				
BBB+ / Baa1					
Övriga	19				
Totalt	19				
<hr/>					
Total kreditexponering				43	

Operativa risker

Enligt finanspolicy:n ska förluster överstigande 100 000 kronor rapporteras till kommunstyrelsen. För den aktuella rapportmånaden finns inga förluster att rapportera.

Stockholms stad

Finansiella nettotillgångar

Stockholms stads finansiella nettotillgångar uppgick till 14 795 mnkr per den 31 augusti, vilket är en ökning om 245 mnkr sedan juli.

Finansiella nettotillgångar (mnkr):

Finansiellt resultat

Det finansiella resultatet exklusive utdelning uppgick för Stockholms stad till 16,2 mnkr under augusti. Prognosen för helåret 2017 visar på ett finansiellt resultat exklusive utdelning för Stockholms stad om 148,5 mnkr. Det budgeterade finansiella resultatet exklusive utdelning för helåret 2017 är 46,0 mnkr.

Ränterisk

Durationen på Stockholms stads totala externa skuldportfölj var per den 31 augusti 2,15 år. Stadens ränterisk motsvarar risken i kommunkoncernens externa skuldportfölj.

Garantier och borgensförbindelser

Alla borgen och garantier, med undantag för pensionsutfästelser enligt bilaga A, som tecknas av staden ska beslutas av kommunfullmäktige. En årlig uppdatering av pensionsutfästelser, såsom nyintjänning, livslängdsantaganden, ränta, etc., får höja beloppet för stadens borgen. Ökade borgensåtaganden för pensionsutfästelser anmäls till kommunstyrelsen.

I tabellen nedan redovisas stadens åtaganden som uppgår till totalt 428 mnkr, vilket är oförändrat sedan föregående månad.

Garantier och borgen (mnkr):

	2017-08-31	2017-07-31
Koncernbolag		
Borgen för bolagens pensionsåtaganden	48	48
Summa borgen för koncernbolag	48	48
Övriga privata och juridiska personer		
Stockholms Stadsmission	75	75
Stiftelsen Stockholms Studentbostäder	64	64
Syvab	170	170
Övriga	17	17
Summa borgen för lån	326	326
Kommunalt förlustansvar	1	1
Pensionsutfästelser för stiftelser m.m.	54	54
Summa övriga privata och juridiska personer	381	381
Summa garantier och borgen	428	428

Stockholms stads bolag och slutna redovisningsenheter

Finansiella limiter för utlåning och borgensåtagande
 Stockholms stad har rätt att lämna lån och teckna borgen för stadens bolag samt lämna lån till stadens slutna redovisningsenheter intill ett belopp om totalt 100 000 mnkr. Varje bolag och slutna redovisningsenhets ram fastställs av kommunstyrelsens ekonomiutskott utifrån respektive bolag och slutna redovisningsenhets investeringsbudget och finansieringsplan. Enligt uppdaterad bilaga A uppgår den totala ramen för bolagen och slutna redovisningsenheter för närvarande till 79 021 mnkr, vilket är en ökning om 300 mnkr sedan föregående månad. Detta är hänförligt till limitökning för Stockholms Hamn AB.

Snitträntan för kommunkoncernens upplåning för augusti var 0,94 procent. Inlåningsräntan på bolagens placeringar var under månaden 0,74 procent och utlåningsräntan för stadens utlåning till bolagen var 1,19 procent.

Utlåning till och borgensåtagande för bolagen samt utlåning till slutna redovisningsenhet inom kommunkoncernen (mnkr):

	Utlåning 2017-08-31	Utlåning 2017-07-31	Borgen 2017-08-31	Limit *) 2017-08-31	Utnyttjat 2017-08-31
AB Familjebostäder	4 905	4 879	1	6 500	75%
AB Stockholmshem	10 992	10 943	0	11 600	95%
AB Stokab	443	396	3	1 000	45%
AB Svenska Bostäder	10 736	10 642	2	11 700	92%
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	6 375	6 339	3	7 200	89%
S:t Erik Livförsäkrings AB	0	0	1	2	65%
S:t Erik Markutveckling AB	2 578	2 559	2	3 400	76%
Skolfastigheter i Stockholm AB	13 039	12 691	3	14 300	91%
Stockholm Business Region AB	0	0	5	6	82%
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	0	0	1	2	66%
Stockholm Vatten och Avfall AB	9 420	9 273	7	11 000	86%
Stockholms Hamn AB	3 252	3 222	5	4 100	79%
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	0	0	3	3	92%
Stockholms Stads Parkerings AB	794	817	4	1 000	80%
Stockholms Stadsteater AB	0	0	0	0	0%
Stockholms Stadshus AB	0	0	7	8	91%
Totalt för bolagen	62 534	61 761	48	71 821	87%
Fastighetskontoret	6 786	6 636		7 200	94%
Kvarstående utrymme				20 979	
TOTALT	69 320	68 397	48	100 000	69%

*) Avser gällande ramar för utlåning och borgensåtagande för stadens bolag samt utlåning till slutna redovisningsenheter per innevarande månad.

Inlåning från bolagen inom kommunkoncernen (mnkr):

	Inlåning	Inlåning
	2017-08-31	2017-07-31
Stockholms Stadshus AB	9 066	9 076
St Erik Försäkrings AB**	367	368
St Erik Livförsäkring AB	43	29
Stiftelsen Hotellhem i Stockholm	21	24
Stockholms Business Region AB	97	104
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	90	83
Kaplansbacken AB	1	1
Svenska Teknologiföreningen	1	1
Totalt för bolagen	9 686	9 686

**) Inkluderar en revers om 230 mnkr.

Bilagor

1. Marknadskommentarer

Sammanfattning

Den amerikanska ekonomin ser ut att ha haft en starkare tillväxt än väntat under andra kvartalet. Det visar preliminära siffror från landets handelsdepartement. USA:s jobbskapande kom in under förväntan för augusti månad.

Geopolitisk oro har präglat sommaren där framförallt Nordkorea och USA har fört ett militärt ordkrig. Detta har dock haft en relativt liten påverkan på världens börser men det kan komma att ändras om konflikten trappas upp.

Tillväxten i Eurozonen håller i sig och både hushållens och företagens humör är på fortsatta toppnivåer. Eurozonens BNP-tillväxt landade på 2,2 procent i andra kvartalet.

I Tyskland är det förbundsval i september. De senaste opinionsmätningar pekar på att förbundskansler Angela Merkels parti, CDU kommer ta hem segern.

Svensk inflation, enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta), passerade Riksbanken mål om 2 procent och var så hög som 2,4 procent i juli vilket var högre än prognostiserat.

Internationellt

- Amerikansk tillväxt högre än väntat
- Sysselsättningstillväxt under förväntat
- Geopolitisk oro i omvärlden

USA:s ekonomi ser ut att ha haft en bättre tillväxt under andra kvartalet än vad tidigare prognostiserats. USA:s BNP ökade med 3 procent i årstakt enligt landets handelsdepartement, dock är siffrorna

fortfarande preliminära. Ekonomer hade väntat sig en tillväxt på 2,7 procent. I augusti inkom sysselsättningsrapporten under marknadens förväntningar. Antalet nyskapade jobb utanför jordbrukssektorn steg med 156 000 personer, väntat var 180 000st. De två föregående månaderna revideras samtidigt ned med sammanlagt 41 000 personer. Arbetslösheten steg till 4,4 procent i augusti från 4,3 procent i juli.

Den amerikanska centralbankens, Feds, penningpolitiska möte i juli visade på en viss splittring i direktionen. Det beror på den senaste tidens mjuka inflationsdata som biter sig kvar vilket oroar vissa ledamöter. Det kan minska möjligheten att höja den amerikanska styrräntan. FED:s senaste prognos visar dock på en ytterligare höjning innan slutet på 2017.

Hårdare tongångar mellan USA och Nordkorea har skapat alltmer geopolitisk oro i omvärlden. Det har bland annat handlat om verbala militära hot mellan nationerna vilket har gett förvånansvärt lite avtryck på världens börser. En blygsam nedgång och en allokering till guld och statsobligationer skedde men nedgångarna trubbades av och återhämtade sig snabbt. Uppstår det nya risker för en ökad militär konflikt kan humöret på börserna påverkas negativt framöver.

Europa

- BNP-uppväxling för Eurozonen
- Tyskt val närmar sig
- Fortsatt låg inflation i Eurozonen

Tidigare indikationer om att eurozonen går starkt med en mer bredbaserad återhämtning bekräftas av de senaste BNP-siffrorna. Tillväxten för eurozonens andra kvartal landade på 2,2 procent vilket är den högsta takten på 6 år. Tillväxten har breddats där den tyska ekonomin går fortsatt starkt samtidigt som Sydeuropa hänger på. Det finns indikationer som visar på att tillväxten kommer att bestå ett tag framöver och de senaste mätningarna pekar på att både hushållens humör och företagsklimatet i EMU är fortsatt gott.

I Tyskland är det förbundsval den 24:e september. Mycket tyder på att nuvarande förbundskansler Angela Merkels parti, CDU kommer ta hem segern. Fokus har snarare riktas mot vem CDU ska samarbeta med om en ny form av koalition tar vid efter parlamentsvalet. Den politiska osäkerheten i Europa tycks ha lugnat ned sig. Angela Merkel stödjer franska presidentens politik om ett reformerat EMU med en gemensam budget för eurozonen samt tanken på en "ekonomi och finansminister" för eurozonen.

Euroområdets inflationstakt, HIKP, ökade i våras och närmade sig tillfälligt målet om 2 procent i några månader men har därefter mattas av. Inflationen för juli månad blev oförändrad på 1,3 procent jämfört med föregående månad. Inflationens utveckling begränsas av de låga internationella prisprisökningarna samt de svaga löneökningarna i euroområdet.

Sverige

- Industrin bromsar in
- Inflation över förväntan

- Starkare krona i augusti

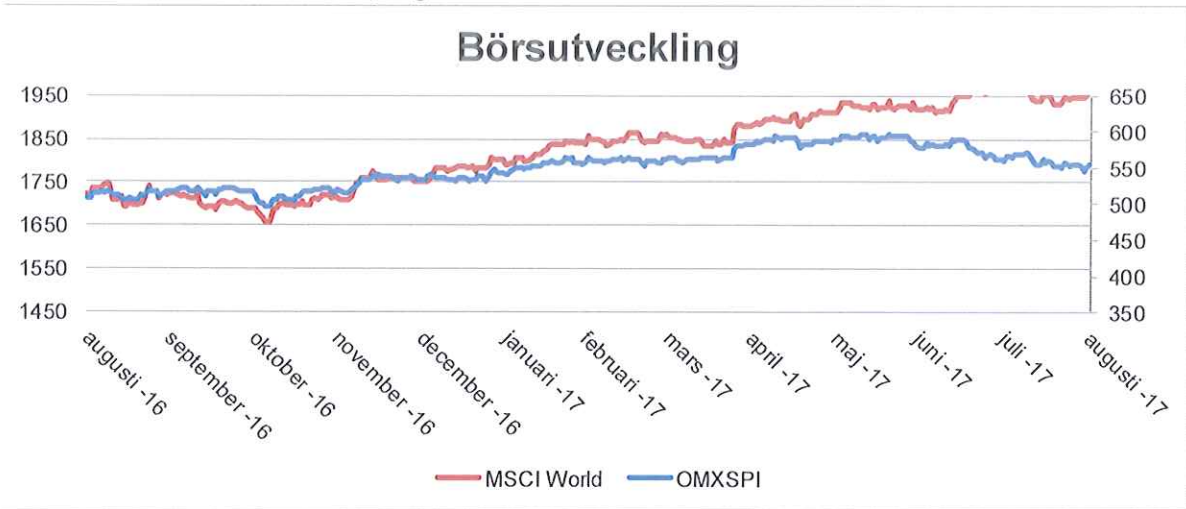
För svensk ekonomi väntar en fortsatt stark tillväxt men allt fler tar upp ökade risker för en överhettad ekonomi. Tillväxten har breddats och exporten gynnas för tillfället av en svagare krona och en stark global konjunktur framförallt från Europa. Senaste konjunkturbarometern från konjunkturinstitutet (KI) visade dock på att industrin bromsade in under augusti men att konjunkturindikatorn fortfarande ligger på högre nivåer än normalt.

Inflationen, mätt både som KPI och KPIF (KPI med fast ränta) har kommit in över Riksbankens prognoser de senaste fyra månaderna och i juli låg både KPI och KPIF hela 0,5 procentenheter över Riksbankens prognos. KPIF steg till 2,4 procent i juli, vilket var första månaden sedan december 2010. Förändringen berodde delvis på en metodförändring i beräkningarna av KPI kopplat till att paketresor inkluderats, vilket gav en tillfällig positiv effekt.

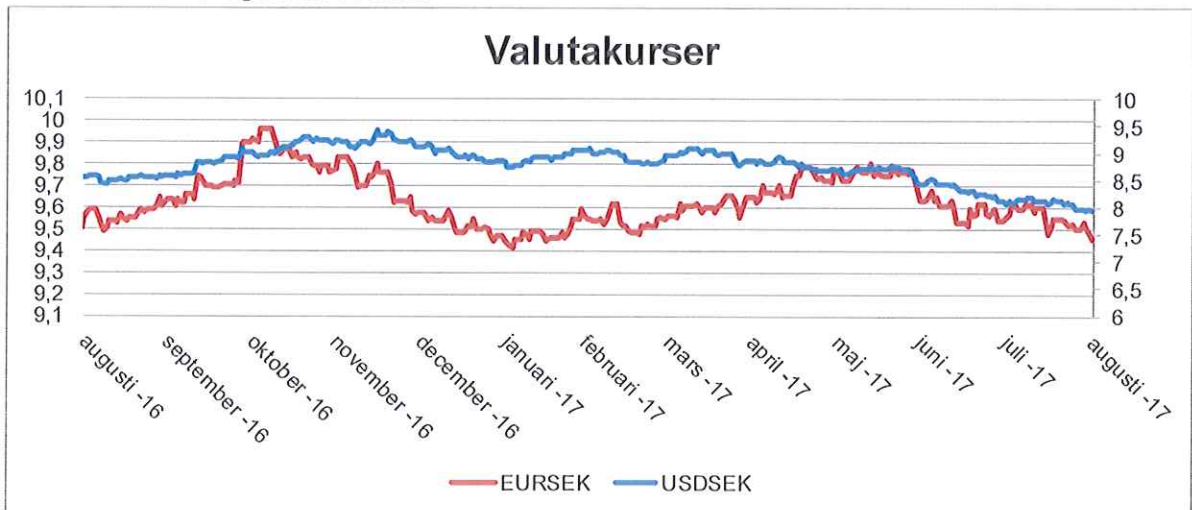
Den svenska börsen föll med 0,80 procent under augusti månad och är totalt upp 3,81 procent sedan årsskiftet. Världsmarknadsindex föll med -0,07 procent i augusti och är upp 11,91 procent sedan årsskiftet.

En euro kostade i slutet av 9,46 kr och har stärkts med 1,03 procent mot kronan sedan föregående månad. Sedan årsskiftet har kronan stärkts mot euron med 1,25 procent. Kronan har stärkts med 1,60 procent mot dollarn under augusti och med 12,82 procent sedan årsskiftet. En US-dollar har nu understigit 8kr och kostade i slutet på månaden 7,94 kr.

Vänsteraxel: världsmarknadsindex, Högeraxel: svenska börsen

Vänsteraxel: euro, Högeraxel: US-dollar

Vänsteraxel: 10-årsränta, Högeraxel: 2-årsränta

